

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Fonetický ústav
doc. PhDr. Jan Volín, Ph.D.

Posudek vedoucího práce
na bakalářskou práci Dagmar Hanzlíkové
Perceptual evaluation of rhythmic features
in Czech English

Bakalářská práce Dagmar Hanzlíkové je zaměřena na vnímání osobnosti mluvčího na základě zvukových charakteristik jeho řeči. Dosavadní výzkum v této oblasti přinesl řadu postřehů ohledně stereotypů vnímání, či ohledně předsudků v určitých kulturních kontextech, ale jen zřídka se zabýval konkrétními fonetickými faktory, které percepční odezvu spouštějí. Jádrem předkládané práce je experiment s temporální a melodickou strukturou promluv. Užitečnost práce je dána právě absencí spolehlivých údajů o vlivu rytmicko-melodických deviací na vnímání.

Předložená práce sestává z šesti oddílů, přehledu použité literatury ve formátu APA, který je pro současnou fonetickou literaturu konvencí, a příloh, které ilustrují experiment a data v něm získaná. Cíl práce a témata jednotlivých oddílů jsou představeny v úvodu. Je zde patrna logická návaznost, stavba práce je přehledná.

Teoretické zázemí práce (tj. druhý oddíl) je vnitřně členěno podle vědních oborů, které s experimentem souvisejí. Prezentuje základní fakta ohledně popisu lidské osobnosti, dále poznatky o vlivu cizineckého přízvuku na percepci mluvčího jeho okolím, a nakonec základní informace o rytmu řeči a jeho zkoumání. Autorka shromáždila odpovídající množství relevantní literatury a prokázala, že odborným textům nejen rozumí, ale dokáže je i jasně prezentovat.

Popis metodiky práce ve třetím oddíle je podle dnešních zvyklostí dostatečně podrobný na to, aby byla studie replikovatelná. Autorka důkladně vysvětluje přípravu percepčního testu jak s ohledem na zvukový materiál a jeho resyntézu (s. 22-24), tak s ohledem na uspořádání a náplň dotazníku (s. 25-26). Možná by bylo vhodné uvést konkrétní název metody, která manipulaci parametrů řečového signálu umožnila.

Prezentace výsledků ve čtvrtém oddíle práce je systematická a srozumitelná. Postupuje od ověření vlivu hlavní nezávislé proměnné, která je čtyřúrovňová a zastupuje přítomnost rytmických deviací v promluvě, přes proměnné sekundární (zapojený povahový rys, rodilost mluvčího), k detailnějšímu pohledu na jednotlivé dvojice či trojice souvisejících položek. Legendy u grafů a tabulek respektují současný úzus prezentace empirického výzkumu.

Drobná výhrada by snad mohla být směřována k formátování legendy na s. 33 a 34 – užší řádkování a mezera pod tabulkou by přispěly ke splnění požadavku grafického vydělení legendy z okolního textu. Je chvályhodné, že autorka využila metod inferenční statistiky k ověřování významnosti nalezených rozdílů.

Diskuse výsledků v páté kapitole je adekvátní z hlediska stupně předkládané kvalifikační práce, ale i věcně. Autorka vybírá zajímavé momenty a střízlivě je komentuje, případně pro ně hledá vysvětlení (viz např. vnitřní konzistence odpovědí respondentů, vliv sémantiky výpovědi apod.). Z textu diskuse jako by byl patrný určitý spěch.

Práce neobsahuje výraznější sporné momenty, při obhajobě doporučuji zauvažovat nad následujícími formulačními problémy:

(1) s. 9 ...*illnesses ... had natural reasons...* Existuje pro sdělovanou skutečnost vhodnější slovo než *reasons*?

(2) s. 31 ...*the mean score ... centres about the score 4...* Dalo by se vyhnout opakování slova *score* v této konstrukci?

(3) s. 43 ...*the difference ... proved to be significant, respectively marginally significant...* Jaký je v angličtině význam slova *respectively* a v jakém slovosledu by bylo jeho užití obvyklejší?

(4) s. 45 ...*manipulation the durations was not prominent...* Je zde možno použít elegantnější gramatickou konstrukci?

(5) s. 46 Do kterého místa v prvním odstavci by se hodilo doplnit frází ...*to the best of our knowledge...* ?

Celkově nemám k předložené studii závažnějších připomínek. Konstatuji tedy, že bakalářská práce Dagmar Hanzlíkové splnila svůj účel a svým obsahem i rozsahem vyhověla požadavkům kladeným na práce dané úrovně. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 2. 9. 2013

.....

doc. PhDr. Jan Volín, Ph.D.